

**Žádost o stanovisko ARÚ AV ČR, Praha, v. v. i. dále jen (ARÚ)
k realizaci archeologického výzkumu, který nebyl vyvolán stavební či jinou činností na území
s archeologickými nálezy dle §22., odst.2**

1. Oprávněná organizace: Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou FF UK Městské muzeum v Čelákovících (sbírkotvorná organizace)		
2. Identifikační údaje o zkoumané lokalitě: Lokalita: Zaniklá středověká vesnice Žák v Klánovickém lese ..... k.ú.: Újezd nad Lesy, Praha 21 ..... p.č.: 4478, 4479, 4480, 4481, 4487, 4491, 4521, 4529, 4530, 4531 ..... Stupeň ochrany lokality (např. rejstříkové číslo KP, NKP atp. je-li prohlášena): ----- ..... Souřadnice středu plochy (mm na ZM10; JTSK, S42, UTM-WGS84): Základní mapa ČR 13-13-16 Easting (mm od Z) 283 mm ..... Northing (mm od J) 69 mm ..... (ZM10; pás: .....)		
3. Vedoucí výzkumu a odborný garant výzkumu: PhDr. Tomáš Klír, PhD. prof. PhDr. Jan Klápště, CSc.		
4. Navrhovaný koreferent výzkumu: Mgr. Zdeněk Neustupný, Mgr. Jan Kypta		
Prohlášení: Žadající instituce (fyzická osoba) si je vědoma mimořádné zodpovědnosti za průběh archeologického výzkumu který nebyl vyvolán stavební či jinou činností na území s archeologickými nálezy dle §22., odst.2 včetně finančních nákladů, které vzniknou s jeho realizací i následným nutným uvedením lokality do náležitého stavu po jeho ukončení (zahnutí sond, úprava povrchu apod.). Prohlašuje, že těmito finančními prostředky disponuje, a to přímo, nebo prostřednictvím dalších (fyzických či právnických) osob. Žadající organizace (fyzická osoba) se zavazuje po ukončení terénní části výzkumu vypracovat zprávu o jeho výsledcích formou komplexní náleзовé zprávy (ve smyslu dohody o provádění arch. výzkumů č.j. ... a tuto zprávu předat do archivu (prokazuje se č.j. přiděleným podatelnou ARÚ) ARÚ, a to nejpozději do 1 kalendářního roku od data ukončení terénní části výzkumu. Žadající instituce si je vědoma toho, že nedodržení zde deklarovaných závazků a také podmínek, za kterých bude ARÚ eventuelně souhlasit s provedením příslušného výzkumu, může být důvodem k vypovězení dohody s AV ČR a zahájení řízení o odebrání oprávnění k provádění archeologických výzkumů s MK ČR podle § 21, odst. 5 zákona 20/87 Sb., v platném znění. Žadající organizace prohlašuje, že vyjednala s majitelem pozemku náležitosti dle §22 odst.1 a zejm. §24 zákona č. 20/1987Sb., v platném znění		
V Praze dne 7. března 2010 Razítko žadající oprávněné organizace:	Univerzita Karlova v Praze Filozofická fakulta (2) Děkanát Praha 1, nám. J. Palacha 2, 116 38 IČO: 00216208 DIČ: CZ00216208	
Podpis statutárního zástupce (oprávněné fyzické osoby):		

5. Povinné přílohy k žádosti:

Příloha č. 1:

Dohoda o předání získaných movitých archeologických nálezů do regionálně příslušné sbírkotvorné organizace, nebo NM v Praze ve smyslu § 23 zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění, pokud žadatelem není přímo příslušná instituce

Příloha č. 2 (na volném listu)

Cíle a navrhované metody

Shrnutí dosavadních poznatků o lokalitě, otázky na které má výzkum odpovědět apod. Důraz musí být kladen na maximální využití nedestruktivních metod, vedoucí k minimalizaci plošného rozsahu destruktivního výzkumu včetně předpokládaného odborného přínosu výzkumu

Příloha č. 3 (na volném listu)

Předpokládaná publikace a jiná prezentace výsledků výzkumu:

Příloha č. 4 (na volném listu)

Předpokládaný dopad výsledků výzkumu na lokalitu z hlediska archeologické památkové péče:

Zde např. podnět k zahájení řízení na prohlášení věci za kulturní památku na MK ČR (v případě archeologie návrh na prohlášení za kulturní památku prostřednictvím AV ČR), dohoda s majitelem o zamezení orby a prezentaci nemovité památky přímo v terénu apod. - obecně předpokládaný dopad výsledků výzkumu na další památkový režim na lokalitě a jeho prosazování.

Příloha č. 5

Mapový podklad v odpovídajícím měřítku s vyznačením rozsahu zamýšlené sondáže.

Příloha č. 6 (zejména u zapsaných KP, NKP atp.)

Stanovisko příslušného pracoviště NPÚ k záměru zjišťovací sondáže.

Cíle a navrhované metody:

Dosavadní poznatky:

Zaniklá vesnic v poloze „Žák“ je jednou z několika zaniklých osad v Klánovickém lese. Pravděpodobně se jedná o zaniklý Hol, uváděný písemnými prameny ve 14.-15. století (Hol u Koloděj). Výjimečný pramen k poznání nám však poskytují relikty cca 21 zaniklých usedlostí, které jsou známi ve vlastivědném bádání od 19. stol. (Prášek 1875, 182). Tato situace neunikla ani novodobému archeologickému zájmu (Nechvátal 1962) a v rámci specifického výzkumu FF UK 2006 “Geodeticko-topografický průzkum zaniklých vesnic v Čechách” bylo pořízeno zaměření povrchových reliktních staveb (Beránek 2010). Z lokality nepochází téměř žádné nálezy (při zaměření byly získány 3 zlomky VS keramiky a 1 zloemek RN keramiky). Chronologie lokality je pro to dosud nejasná.

Literatura:

Beránek, M. 2010: Zaniklá vesnice Žák. K problematice raně novověkých sídelních forem. [Bakalářská práce.] Praha. – Univerzita Karlova, fakulta filozofická.

Nechvátal, B. 1962: Žák. [Nálezová zpráva]. Archiv nálezových zpráv, Archeologický ústav AV ČR.

Prášek, J. V. 1875: Okres Brandejsský nad Labem. Nástin historicko-archaeologický. Praha.

Prášek, J. V. 1923: Žák. Brandýs nad Labem. In: Naše Polabí I., 34-37, 49-51, 68-70.

Metody výzkumu:

Výběr plochy a odůvodnění:

V areálu zaniklé vesnice Žák je zamýšlen detektorový průzkum přesně vymezených částí, které by měly představovat reprezentativní vzorek nezastavěných ploch, kde předpokládáme pouze ztrátové nálezy. Konkrétně se jedná o vzorky z ploch (viz plán v příloze):

- 1) zahrad
- 2) návsi – viz. příložený plán)

Vzorek je vybrán tak, aby zahrnoval především plochy poškozené průmyslovou těžbou lesa a detektoráři. Průzkum bude soustředěn na nezastavěné plochy bez dokladů destrukcí staveb ze dvou důvodů:

- 1) nehrozí zde přímé narušení pozůstatků staveb a významnějších archeologických kontextů
- 2) výsledky budou vzájemně srovnatelné, předměty by totiž měly pocházet z podobných situací (ztráty související s provozem a životem na vesnici + pozdější novověké ztráty)

Metoda výzkumu:

Předměty budou vyhledávány detektorem kovů Deus, a to systematicky v předem vytyčené síti. Signifikantní místa budou označena kolíkem a zaměřena. Následně bude provedena revize, předměty vyzdvíženy ze země, situace bude dokumentována a poloha geodeticky zaměřena totální stanicí.

Cíle výzkumu:

Cílem průzkumu je utvořit si přesnější představu o:

- 1) chronologii vesnice
- 2) složení a distribuci ztrátového kovového materiálu v rámci sídla – zahrad a návsi

V neposlední řadě je cílem předejít totální destrukci a ztrátě informačního potenciálu kovového materiálu nelegálním vyzvednutím detektoráři, které na této lokalitě, díky blízkosti silně obydlených oblastí Prahy, dlouhodobé známosti a dobré patrnosti reliktních

hrozí. Již v současnosti jsou na lokalitě patrné pozůstatky poškození po hledačích kovů. Navíc s publikací plánů hrozí i zintenzivnění poškození.

Předpokládaná publikace a jiná prezentace výsledků výzkumu:

Výsledky předkládaného detektorového průzkumu budou uplatněny v rámci diplomové práce Bc. Michala Beránka (ÚPRAV, FF UK) a bakalářské práce Mgr. Zdeňka Šámala (ÚPRAV, FF UK). S možností následného publikování v periodiku *Studia mediaevalia Pragensia* (FF UK). Poznatky také budou podle možností prezentovány na hlavních archeologických, popř. medievistických konferencích v roce 2011 a 2012.

Předpokládaný dopad výsledků výzkumu na lokalitu z hlediska archeologické památkové péče:

Detektorový průzkum v kombinaci s předešlým geodeticko-topografickým zaměřením by měli být podkladem k zahájení prohlášení lokality za nemovitou kulturní památku, a s tím souvisejícím ustanovením památkového režimu na lokalitě.

Mapový podklad:

Vyměření vytipovaných vhodných ploch (méně jak 20% nezastavěných ploch)

